



Методична розробка

Ігнатенко В.М.

**Завдання для поточного
та тематичного контролю**

з географії 11 класу

(за новою програмою)

(до підручника «Географія» 11 кл. Рівень стандарту.

Г. Довгань, О. Стадник. 2019 р.).

Відділ освіти Гречаноподівської сільської ради

Комунальний заклад освіти «Водянська середня загальноосвітня школа – загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів» Гречаноподівської сільської ради Широківського району Дніпропетровської області

Навчальний посібник

Завдання для поточного та тематичного контролю з географії 11 класу

(за новою програмою)

(до підручника «Географія» 11 кл. Рівень стандарту.

Г. Довгань, О. Стадник. 2019 р.).

Виконавець:

Ігнатенко Вікторія Михайлівна

вчитель географії

КЗО «Водянська СЗШ»

Водяне

2019 рік

ВСТУП

«Єдиний шлях, що веде до знання, - діяльність»

Бернард Шоу

Для формування в учнів позитивного відношення до навчання, потрібно доцільно правильно підбирати форми, методи і прийоми викладання географії.

Тому, при вивченні програмового матеріалу можна використовувати різні методи опитування: цифрові та географічні диктанти, тестування, заповнення таблиць, доповнення схем, що подані у даному посібнику.

Посібник містить запитання та відповіді до кожної теми підручника «Географія» 11 кл. Рівень стандарту. Г. Довгань, О. Стадник. 2019 р.

які можуть бути використані на уроках географії у 11 класі, під час проведення поточного та тематичного опитування.

Ці завдання полегшують опитування і здійснення постійного контролю знань учнів на уроках.

Використання на уроках таких завдань привчає учнів систематично готуватися до уроків, опрацьовувати уважно матеріали підручника.

Теми відповідають розділам підручника для 11 класу відповідно до програми Міністерства освіти і науки України 10-11 класів.

Може бути корисним вчителям географії, студентам.

ВСТУП

§1. Географія як система наук

Завдання 1. «Продовж»

- 1.Об'єктом дослідження географії є *(географічна оболонка, окремі її компоненти, територіальне розміщення і розвиток господарства, населення Землі, окремих її регіонів і країн).*
- 2.Геосистема це...*(сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих природних і природно-суспільних систем, які існують у географічній оболонці.)*
- 3.Природно-територіальний комплекс (ПТК) складається із...*(взаємопов'язаних між собою частин: повітря, гірських порід, рельєфу, води, ґрунтів, рослинного та тваринного світу.)*
- 4.Геосистеми розглядають на трьох рівнях:...*(планетарному, регіональному, локальному (місцевому))*

Тести. (з однією правильною відповіддю)

- 1.Землезнавство це:
 - А)наука про атмосферу, процеси та явища, що відбуваються в ній
 - Б)вивчає питання походження клімату й механізми його формування, описує й класифікує клімат різних обласей Землі, досліджує клімат минулого й прогнозує майбутні зміни клімату.
 - В)вивчає закономірності формування, організації та розвитку географічної оболонки Землі.
 - Г)вивчає закономірності формування й просторове поширення ґрунтів.
- 2.Метеорологія –
 - А)наука, що досліджує будову, функціонування та розвиток ландшафтів як частин географічної оболонки Землі.
 - Б)наука про атмосферу, процеси та явища, що відбуваються в ній
 - В)вивчає питання походження клімату й механізми його формування, описує й класифікує клімат різних обласей Землі, досліджує клімат минулого й прогнозує майбутні зміни клімату.

3.Геоморфологія –

А)вивчає природні води в межах гідросфери Землі.

Б)досліджує рельєф, його зовнішній вигляд, походження, історію розвитку, сучасну динаміку та закономірності географічного поширення.

В)вивчає закономірності формування й просторове поширення ґрунтів.

4.Ландшафтознавство –

А)вивчає закономірності формування й просторове поширення ґрунтів.

Б)наука, що досліджує будову, функціонування та розвиток ландшафтів, як частин географічної оболонки Землі.

В)вивчає географічну оболонку та її компоненти.

5.Суспільно-географічні науки:

А)досліджують територіальне розміщення й розвиток господарства, населення Землі, окремих її регіонів і країн.

Б)вивчають географічну оболонку та її компоненти.

6.Економічна географія:

А)досліджує територіальну організацію життя людей із точки зору умов життя, праці, побуту, відпочинку, обслуговування, відтворення життя.

Б)вивчає територіальні особливості формування та розвитку населення й населених пунктів у різних соціальних, економічних і природних умовах.

В)вивчає закономірності територіальної організації господарства, умови й особливості його розвитку та розміщення як у світі, так і в різних країнах і районах.

7.Геополітика:

А)вивчає взаємодію країн у масштабі всієї планети, а також вплив їх географічного положення та інших фізико- та суспільно-географічних особливостей на внутрішню й особливо зовнішню політику.

Б)вивчає зміни геосистем різного рівня та їх компоненти, обумовлені природними й антропогенними чинниками.

В)досліджує територіальну організацію політичного життя суспільства.

Відповіді: (1-в, 2-б, 3-б, 4-б, 5-а, 6-в, 7-а)

Завдання. «Вірю не вірю»

- 1.Геосистеми розглядають на двох рівнях: регіональному і локальному.
- 2.Сучасна географія виконує пізнавальну та конструктивну роль.
- 3.Об'єктом дослідження географії є географічна оболонка, окремі її компоненти, територіальне розміщення й розвиток господарства, населення Землі, окремих її регіонів і країн.
- 4.Географічні науки об'єднують в одну групу – фізико-суспільно-географічну.
- 5.Картографія посідає особливе місце у системі географічних наук.
- 6.Сучасні географічні дослідження мають регулярний характер.
- 7.Геоecологія є міждисциплінарною наукою.
- 8.В Україні над розв'язанням нагальних проблем працюють колективи науково-дослідних інститутів національної Академії наук України.
- 9.До економічної географії відносять: географію праці, географію культури, географію способу життя.
- 10.До фізико-географічних наук відносять: гідрологію, геоморфологію, кліматологію.

Відповіді: (ТАК – 2,3,5,6,7,8,10; НІ – 1,4,9)

Завдання «Співвіднесіть»

(впишіть у клітинки цифри під якими знаходяться відповідні науки)

Фізико-географічні науки										Соціально-географічні науки									

- 1.Ландшафтознавство
- 2.Географія культури
- 3.Географія способу життя
- 4.Географія ґрунтів
- 5.Кліматологія

6.Динамічна метеорологія

7.Географія праці

8.Географія населення

9.Геоморфологія

10.Біогеографія

Відповіді: 1.фізико-географічні науки – 1,4,5,6,9,10;

2.соціально-географічні науки – 2,3,7,8;

РОЗДІЛ І

Топографія та картографія

Тема 1. Топографія

§2. Топографічна карта

Завдання. Дайте визначення понять

- 1.Топографічна карта – це ... (загальногеографічна карта, що вирізняється великою деталізованістю змісту та забезпечує високу точність вимірювань).
- 2.Топографічні плани – це... (зображення обмеженої ділянки земної поверхні в ортогональній (вид зверху) проекції без урахування нерівностей поверхні.)
- 3.Зміст топографічної карти – це... (сукупність відомостей про місцевість, відображення на карті)

Завдання. Тести(з однією правильною відповіддю)

1.Детальним вивченням земної поверхні , дослідженням і розробкою способів зображення цієї поверхні у вигляді топографічних карт і планів, займається:

А)картографія

Б)топографія

В)геодезія

2.Вивчає форму та розміри Землі, розробляє методи створення систем координат для детального вивчення земної поверхні й проведення на ній різних вимірювань:

А)картографія

Б)топографія

В)геодезія

3.Галузь науки, техніки і виробництва, що охоплює вивчення, створення і використання картографічних творів:

А)картографія

Б)топографія

В)геодезія

4.Для читання змісту топографічних карт необхідно знати:

А) спеціальні умовні знаки

Б) картографічні проекції

5. Топографічні карти складають у :

А) азимутальній проекції

Б) рівнокутній поперечній циліндричній проекції

В) конічній проекції

6. Процес поділу карти на окремі аркуші називають:

А) номенклатурою

Б) розграфленням

7. Розграфлення та номенклатура вітчизняних топографічних карт базується

на розграфленні й номенклатурі міжнародної карти світу складеної в

масштабі:

А) 1:500

Б) 1:1000

В) 1:10000

Г) 1:1000000

8. Масштабні (контурні) умовні знаки:

А) символи (знаки), що зображують предмети, площа яких не може бути виражена в масштабі карти

Б) використовують для позначення об'єктів, що відображаються в масштабі карти або плану (н-д: болота, озера)

В) використовують для позначення видовжених об'єктів, при цьому їхня довжина відображена в масштабі карти, а ширина завищена

9. Пояснювальні умовні знаки:

А) застосовують для додаткової характеристики предметів

Б) використовують для позначення об'єктів, що відображаються в масштабі карти або плану

В) використовують для позначення видовжених об'єктів, при цьому їхня довжина відображена в масштабі карти, а ширина завищена

10. Умовні знаки природних форм рельєфу подаються:

А)чорним кольором

Б)коричневим кольором

11.На основі топографічних карт складають географічні, геологічні та інші спеціальні карти:

А)так

Б)ні

12.Територія міст і населених пунктів України представлена на топографічних планах у масштабах:

А)1:5000 та 1:2000

Б)1:50000 та 1:20000

В)1:500000 та 1:200000

(Відповіді: 1-б, 2-в, 3-а, 4-а, 5-б, 6-б, 7-з, 8-б, 9-а, 10-б, 11-а, 12-а)

§3. Географічні і прямокутні координати.

Вимірювання на топографічній карті за масштабом і кілометровою сіткою

Завдання. Дайте відповідь на питання.

1.Що відображають географічні координати?

(відображають положення об'єкта або точки на місцевості (карті) відносно екватора (широта) початкового меридіана (довгота))

2.Що дозволяє визначити географічні координати в градусах, мінутах, і секундах на топографічних картах?

(точність топографічних карт)

3.Чим слід користуватися при визначенні географічних координат?

(слід користуватися внутрішньою рамкою карти, яка позначає паралелі та меридіани, а також мінутною рамкою)

4.За допомогою чого зручно вести математичні розрахунки, визначити відстані, або площі, користуючись звичними значеннями X та Y (у кілометрах або метрах,) а не градусними величинами ?

(за допомогою прямокутної системи координат)

5. В якій проекції створюють окрему систему плоских прямокутних координат?

(в проекції Гаусса - Крюгера)

6. Для чого в топографії застосовується кілометрова, або координатна, сітка?

(для спрощення роботи з визначення прямокутних координат)

7. Якими числами виражені координати X та Y пунктів території України?

(семизначними числами)

8. Що називають масштабом топографічної карти або плану?

(відношення довжини лінії на карті або плані до довжини горизонтального прокладання відповідної лінії на місцевості)

9. Назвіть види масштабу?

(числовий, іменований, лінійний)

10. Який спеціальний прилад використовують для визначення довжин кривих та хвилястих ліній ?

(курвіметр)

11. За допомогою чого, визначають точне положення об'єктів на топографічній карті?

(географічних та прямокутних координат)

§4. Визначення кутів орієнтування, висот точок, падіння річки за топографічною картою

Завдання. Дайте визначення понять.

1. Горизонталі – це...*(уявні лінії, що проходять через точки місцевості з однаковою абсолютною висотою.)*

2. Абсолютна висота – *(висота точок місцевості, що відраховується від рівня моря) (за початок відліку висот на картах беруть рівень Балтійського моря)*

3. Відносна висота - *(висота будь-якої точки, що висоти іншої точки, що дорівнює різниці абсолютних висот цих точок)*

4. Азимут істинний, або географічний (A_1) – (кут, що відраховується від північного напрямку істинного (географічного) меридіана до заданого напрямку.)

5. Азимут магнітний (A_m) – (кут, що відраховується від північного напрямку магнітного меридіана до заданого напрямку)

6. Дирекційний кут (D) – (кут, що відраховується від північного напрямку осевого меридіана або лінії, паралельної йому, до заданого напрямку.)

7. Магнітне схилення або схилення магнітної стрілки (MC) – (магнітний меридіан відхиляється від географічного на кут)

8. Зближення меридіанів ($ЗМ$) – (лінії сітки відхиляються від географічного меридіана на кут)

Завдання. Тести з вибором однієї та декількох правильних відповідей.

1. Як називається кут, що відраховується від північного напрямку істинного (географічного) меридіана до заданого напрямку:

А) азимут істинний, або географічний (A_i)

Б) азимут магнітний (A_m)

В) дирекційний кут (D)

2. Як називається кут, що відраховується від північного напрямку магнітного меридіана до заданого напрямку:

А) азимут істинний, або географічний (A_i)

Б) азимут магнітний (A_m)

В) дирекційний кут (D)

3. Як називається кут, що відраховується від північного напрямку осевого меридіана або лінії, паралельної йому, до заданого напрямку:

А) азимут істинний, або географічний (A_i)

Б) азимут магнітний (A_m)

В) дирекційний кут (D)

4. Які кути визначаються за ходом годинникової стрілки і змінюються від 0° до 360°

А) азимут істинний, або географічний (A_i)

Б)азимут магнітний (A_m)

В)дирекційний кут (D)

5. Як позначається на топографічних картах магнітний меридіан:

А)зірочкою

Б)прямою стрілкою

В)зворотною стрілкою

6. Як на топографічних картах позначають осьовий меридіан:

А)зірочкою

Б)прямою стрілкою

В)зворотною стрілкою

7. Як позначають меридіан на схемах взаємного положення меридіанів:

А)зірочкою

Б)прямою стрілкою

В)зворотною стрілкою

8. Чим вимірюють дирекційний кут на карті:

А)циркулем-вимірювачем

Б)транспортиром

В)курвіметром

9. Чи збігаються географічний і магнітний меридіани, проведені через одну точку на карті:

А)так

Б)ні

10. Якщо магнітне схилення східне, його значення:

А)додають до значення магнітного азимута

Б)віднімають до значення магнітного азимута

11. Якщо магнітне схилення західне, його значення :

А)додають до значення магнітного азимута

Б)віднімають до значення магнітного азимута

(Відповіді: 1-а, 2-б, 3-в, 4-а,б,в, 5-б, 6-в, 7-а, 8-б, 9-б, 10-а, 11-б)

ТЕМА II. КАРТОГРАФІЯ

§5. Карта як джерело інформації.

Способи зображення на географічних картах

Завдання. Дайте визначення понять.

1. Картографічні проекції – *(математичні способи, зображення поверхні земного еліпсоїда на площині)*
2. Картографічна генералізація – *(процес науково обгрунтованого відбору та узагальнення об'єктів для відображення їх на карті)*

Завдання. «ВІРЮ НЕ ВІРЮ»

1. Головними картографічними творами є географічні карти та їхні систематизовані збірники – атласи, також глобуси.
2. Під час побудови будь-якої картографічної проекції спотворення довжин ліній, кутів, площ і географічних об'єктів не виникає.
3. Кожній проекції відповідає певна картографічна сітка.
4. При побудові картографічної проекції відносно полярної осі або екватора, виділяють рівновеликі, рівнокутні, довільні.
5. Точковий спосіб застосовують для зображення об'єктів, явищ і процесів лінійного характеру.
6. До віртуальних геозображень відносять інтерактивні моделі, карти-анімації, блок-діаграми.
7. Основними математичними елементами карти є картографічні проекції, кілометрова сітка та масштаб.
8. Довільні картографічні проекції не мають спотворень.
9. Рівнокутні картографічні проекції зберігають без порушень кути, але спотворюють довжини та площі.
10. Напрямок і ступінь генералізації не залежить від масштабу, призначення, змісту й тематики карти.
11. Поштовхом для розвитку цифрової картографії став розвиток комп'ютерних технологій.

(Відповідь: ТАК – 1,3,6,7,9,11.

НІ – 2,4,5,8,10)

§6. Електронні карти та глобуси.

Картографічні інтернет – джерела.

Завдання. «Чи вірне твердження» (відповіді занесіть до таблиці)

- 1.Електронні карти та глобуси є цифровими, які пристосовані для відображення на моніторах комп'ютерів.
- 2.Електронні карти створюються шляхом лише оцифрування аналогових топографічних карт.
- 3.У наш час можна виділити дві основні сфери використання електронних карт і глобусів.
- 4.Електронні глобуси є яскравим прикладом того, як давні винаходи людства отримали друге життя на новому етапі технологічного прогресу.
- 5.Всі карти, атласи, аеро-і космічні знімки не є загальнодоступними для користувачів у мережі Інтернет.
- 6.ГІС – це автоматизовані комп'ютерні системи призначені для збирання, збереження, обробки, аналізу та візуалізації (подання) інформації у вигляді тексту, карт, таблиць, графіків.
- 7.ГІС з'явилися в 1970-х рр. як засіб відображення в пам'яті комп'ютера об'єктів, розташованих на поверхні Землі.
- 8.ГІС застосовують у багатьох сферах народного господарства.
- 9.Одним з основних джерел даних для ГІС є матеріали дистанційного зондування Землі.
- 10.Навігаційні карти активно застосовують для розв'язання актуальних проблем осіб з інвалідністю.

«ТАК»								«НІ»									

(Відповідь : «ТАК» - 1,3,4,6,8,9,10;

«НІ» - 2,5,7;)

РОЗДІЛ II

Загальні закономірності географічної оболонки Землі.

Тема 1. Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети.

§7. Рухи Землі та їх наслідки

Завдання. Тести (з вибором однієї правильної відповіді)

1. Сплюснута форма Землі і на екваторі нагадує форму:
А) геоїда
Б) сфероїда
В) кардеоїда
2. Яка із перелічених форм в перекладі означає «землеподібний»?
А) геоїд
Б) сфероїд
В) кардеоїд
3. Скільки становить площа поверхні Землі?
А) 420 млн. км. кв.
Б) 510 млн. км. кв.
В) 677 млн. км. кв.
4. За який час Земля обертається навколо уявної осі?
А) 23 год. 56 хв. 4 с.
Б) 23 год. 59 хв. 2 с.
В) 24 год.
5. Під яким кутом нахилена земна вісь до площини орбіти?
А) 45°
Б) $60^\circ 31'$
В) $66^\circ 33'$
6. Скільки становить середня кутова швидкість обертання для всіх широт?
А) 15°
Б) 25°
В) $35,5^\circ$

7.3 якою швидкістю проходить найбільший шлях кожна точка на екваторі?

А)372м/с

Б)464м/с

В)510м/с

8.Як називають відхиляючу дію обертання Землі?

А)сила Ампера

Б)сила Гаусс-Крюгера

В)сила Коріоліса

9.3 якою швидкістю Земля рухається навколо Сонця по еліптичній орбіті?

А)30км/с

Б)60км/с

В)90км/с

10.За який відрізок часу Земля проходить шлях навколо Сонця?

А)365діб 2год.2хв 2с.

Б)365діб 6год. 9хв. 9с.

В)365 діб 9год. 9хв. 9с.

11.Вказати день весняного рівнодення

А)21 березня

Б)22 березня

В)23 березня

12.Вказати день зимового сонцестояння

А)21 грудня

Б)22 грудня

В)23 грудня

13.Як називається найближче положення Землі до Сонця?

А)афелій

Б)перигелій

14.Як називається найвіддаленіша точка Землі від Сонця?

А)афелій

Б)перигелій

15. Скільки утворилося поясів освітлення внаслідок орбітального руху та нахилу земної осі до площини орбіти на Землі?

А) два

Б) п'ять

В) вісім

16. Від чого залежить річний ритм у помірному поясі?

А) від зміни зволоження

Б) від температури

В) від умов освітлення

17. Вздовж якого меридіана проходить лінія зміни дат?

А) 90-го меридіана

Б) 180-го меридіана

В) 360-го меридіана

18. За яким часом обчислюють час сходу та заходу Сонця для повсякденного користування?

А) за місцевим (або сонячним)

Б) за всесвітнім часом

В) за поясним

19. На скільки годин відрізняється час сусідніх поясів?

А) на 30 хвилин

Б) на одну годину

В) на три години

20. Як називають час у межах кожного поясу?

А) місцевий час

Б) всесвітній час

В) поясний час

(Відповідь: 1-б, 2-а, 3-б, 4-а, 5-в, 6-а, 7-б, 8-в, 9-а, 10-б, 11-а, 12-б, 13-б, 14-а, 15-б, 16-б, 17-б, 18-в, 19-б, 20-в;)

Завдання. «ВІРЮ НЕ ВІРЮ» (відповіді занести до таблиці)

1. День осіннього рівнодення 23 вересня.
2. День літнього сонцестояння 21 червня.
3. Внаслідок орбітального руху та нахилу земної осі до площини орбіти на Землі утворилися шість поясів освітлення.
4. У холодному поясі річний ритм залежить від температури.
5. Поверхню Землі умовно поділили на 24 годинні пояси.
6. Час у межах кожного поясу називають поясним.
7. Місцевий час початкового меридіана називають всесвітнім часом.
8. Час сусідніх поясів відрізняється на дві години.
9. Лінія зміни дат проходить посередині XII поясу.
10. Від лінії зміни дат зі сходу на захід починає свій відлік нова доба.

«ВІРЮ»										«НЕ ВІРЮ»									

(Відповідь: «Вірю» - 1,5,6,7,9,10; «Не вірю» - 2, 3, 4, 8)

Тема 2. Географічна оболонка Землі.

§8. Особливості географічної оболонки

Завдання. Дайте визначення понять.

1.Географічна оболонка – *(планетарний природний комплекс, або глобальна геосистема, яка включає нижню частину атмосфери, усю гідросферу та біосферу, нижню частину літосфери, що взаємодіють і впливають одна на одну).*

2.Широтна (горизонтальна) зональність – *(закономірна зміна природних компонентів та природних комплексів від екватора до полюсів.)*

3.Висотна (вертикальна) поясність – *(закономірна зміна природних компонентів та природних комплексів, пов'язана зі зміною висоти над рівнем моря, що характерна для гірської місцевості.)*

4.Антропосфера – *(частина географічної оболонки, що охоплює все людство як сукупність організмів)*

Завдання. Тести з вибором однієї та декількох правильних відповідей.

1. На якій висоті проводять верхню межу географічної оболонки?

А) 0 – 18км.

Б) 25 – 30км

В) 50 - 80км

2. Ч поглинає географічна оболонка основну частину енергії Сонця?

А) так

Б) ні

3. Вказати закономірність географічної оболонки, сукупність якої полягає в тому, що зміна одного природного компонента спричиняє зміни всіх інших і природного комплексу загалом.

А) цілісність

Б)ритмічність

В)зональність

4.Що є формою існування географічної оболонки в часі?

А)цілісність

Б)ритмічність

В)зональність

5.За чим відрізняються ритми природних процесів та явищ?

А)за висотою

Б)за походженням

В)за тривалістю

6.Скільки років становить період ритмів, пов'язаних з обертанням Сонця навколо своєї осі та навколо центру Галактики?

А)сотні земних років

Б)тисячі земних років

В)мільйони земних років

7.У чому полягає сутність зональності?

А)в закономірній зміні всіх компонентів географічної оболонки

Б)у повторюваності різноманітних явищ і процесів.

В)у зміні одного природного компонента який спричиняє зміни всіх інших і природного комплексу загалом.

8.Де найбільше проявляється широтна зональність?

А)у горах

Б)на рівнинах

9.Що характерно для гірської місцевості?

А)вертикальна поясність

Б)горизонтальна поясність

10.Чи має вертикальна поясність схожі риси із широтною зональністю?

А)так

Б)ні

11.Як називається частина географічної оболонки, що охоплює все людство як сукупність організмів?

А)біосфера

Б)антропосфера

В)світосистема.

12.За допомогою кого (чого) географічна оболонка вступила в антропогенний етап свого розвитку?

А)рослин

Б)тварин

В)людини

(Відповідь: 1-б, 2-а, 3-а, 4-б, 5-б,в, 6-в, 7-а, 8-б, 9-а, 10-а, 11-б, 12-в;)

Завдання. «Чи вірне твердження» (відповіді занести у таблицю)

1.Географічна оболонка – планетарний природний комплекс або глобальна система, яка включає нижню частину атмосфери.

2.Верхня межа географічної оболонки проходить по межі поширення життя – озоновому екрану на висоті 25 – 30км.

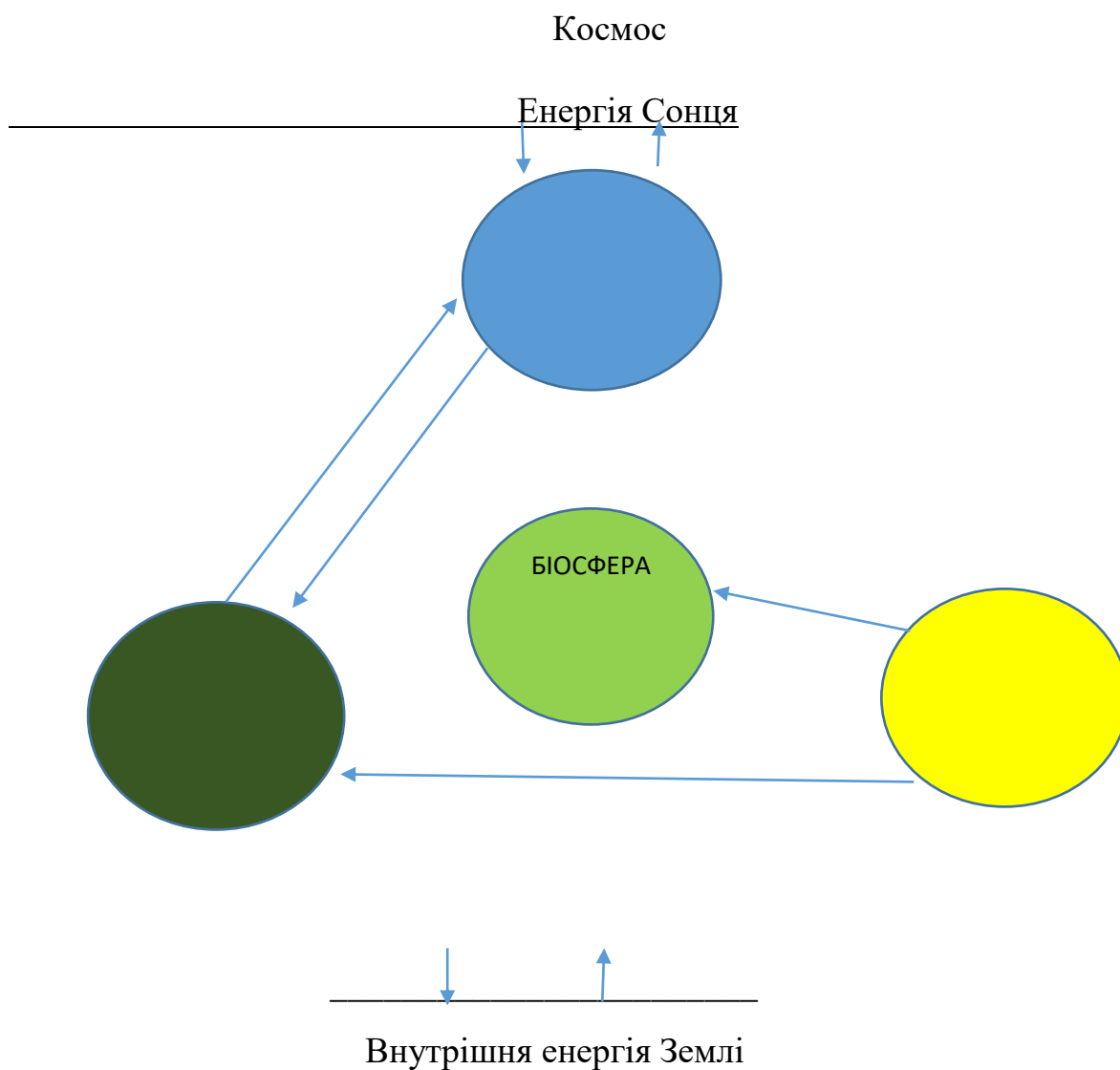
3.Компонентами географічної оболонки є речовина атмосфери (повітря), гідросфери (вода), літосфери (гірські породи), організми.

4. Енергія та речовина, що надходять у географічну оболонку, зникають.
5. Цілісність є однією із головних закономірностей географічної оболонки.
6. Формою існування географічної оболонки в часі є взаємопов'язана повторюваність різноманітних явищ і процесів, тобто ритмічність.
7. У кожного природного комплексу існують свої добові ритми, спричинені осьовим обертанням Землі.
8. Найбільше широтна зональність проявляється у горах.
9. Вертикальна поясність має багато схожих рис із широтною зональністю.
10. Складовою частиною біосфери є людина.
11. Поступовий розвиток цивілізації спричинив формування антропосфери.
12. Природний хід процесів у географічній оболонці все більше порушується, що призводить до формування «поганих земель» - барханів.

«ТАК»									«НІ»								

(Відповідь: «ТАК» - 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11; «НІ» - 1, 4, 8, 12;)

Завдання. Доповнити схему «Будова географічної оболонки»



Тема 3. Геологічне середовище людства.

§ 9. Літосфера.

Завдання «Продовж»

- 1.Верхня тверда оболонка планети потужністю від 50 до 200 км. – (*літосфера*).
- 2.Верхня частина літосфери – (*земна кора*).
- 3.Два головні типи земної кори – (*материковий та океанічний*)
- 4.Материкова земна кора складається з трьох шарів – (*осадового, гранітного, базальтового*)
- 5.Океанічна земна кора утворена двома шарами (*осадовим і базальтовим*)
- 6.Максимальна потужність земної кори під рівнинами становить (*30-40 км.*)
- 7.Максимальна потужність земної кори під гірськими системами становить близько (*75 км*)
- 8.Однією з основних властивостей літосфери є (*динамічність*)
- 9.Верхню частину літосфери, що перебуває під впливом інтенсивної господарської діяльності, називають (*геологічним середовищем людства*)
- 10.Найбільшими структурними одиницями літосфери є (*літосферні плити*).
- 11.В'язкий та пластичний шар верхньої мантії, який підстиляє літосферу (*астеносфера*).
- 12.Найбільша система розломів суходолу проходить через територію Східної Африки та Аравійського півострова отримала назву (*Велика рифтова долина*)
- 13.Сукупність горизонтальних і вертикальних рухів літосфери називають (*тектонічними рухами*).
- 14.Фізичні і хімічні процеси й перетворення, що відбуваються в надрах Землі, у першу чергу в земній корі та верхній мантії називаються (*ендогенні процеси*).

Тести (з однією правильною відповіддю)

- 1.Верхня тверда оболонка планети потужністю:
 - А) від 5 до 70 км.
 - Б) від 50 до 200 км.
 - В) від 250 до 340 км.

2.Максимальна потужність земної кори під гірськими системами становить близько:

А) 5-15 км.

Б) 30-40 км.

В)75 км.

3.Максимальна потужність земної кори під рівнинами становить:

А) 5-15 км.

Б) 30-40 км.

В)75 км.

4.Земна кора під океанами становить:

А) 5-15 км.

Б) 30-40 км.

В)75 км.

5.Однією з основних властивостей літосфери є:

А)ритмічність

Б)динамічність

6.Найбільшими структурними одиницями літосфери є:

А)літосферні плити

Б)літосферні платформи

В)літосферні блоки

7.Літосферні плити переміщуються зі швидкістю:

А)1 см/рік

Б)2-7 см/рік

В)10-12 см/рік

8.По обидва боки розлому виникають:

А)гори

Б)рівнини

В)серединно-океанічні хребти

9.Найбільша система розломів суходолу отримала назву:

А) Велика рифтова долина

Б) Великий бар'єрний риф

В) Великий східний риф

10. Сукупність горизонтальних і вертикальних рухів літосфери називають:

А) тектонічними рухами

Б) ендогенними процесами

В) екзогенними процесами

11. Глибина залягання гіпоцентра не перевищує:

А) 50 км.

Б) 100 км.

В) 150 км.

12. На Землі налічується понад:

А) 600 діючих вулканів

Б) 1300 діючих вулканів

В) 2500 діючих вулканів

13. У Тихоокеанському вогняному кільці розташовано:

А) 1/2 діючих вулканів

Б) 2/3 діючих вулканів

В) 3/4 діючих вулканів

14. Майже 60% світового видобутку корисних копалин пов'язано із продуктами

А) екзогенної діяльності

Б) ендогенної діяльності

В) нетектонічними рухами

15. Скільки % зсувів пов'язано із господарською діяльністю:

А) 45%

Б) 70%

В) 80%

(В-дь: 1-б, 2-в, 3-б, 4-а, 5-б, 6-а, 7-б, 8-в, 9-а, 10-а, 11-а, 12-а, 13-б, 14-а, 15-в;)

§ 10. Рельєф. Закономірності розташування основних форм рельєфу.

Завдання. «Дайте визначення термінів»

Рельєф – *(це сукупність нерівностей літосфери, які утворюються в результаті тривалого впливу на земну поверхню внутрішніх та зовнішніх сил)*

Гори – *(це дуже розчленовані ділянки земної поверхні зі значними перепадами висот та крутими схилами)*

Рівнини – *(це великі відносно рівні ділянки земної поверхні з незначними коливаннями висот)*

Тектонічні структури – *(великі ділянки земної кори, обмежені глибинними розломами)*

Платформи – *(це великі відносно малорухливі ділянки материкової земної кори)*

Щит – *(це частина платформи, фундамент якої виходить на поверхню або перекритий малопотужним осадовим чохлам)*

Плита – *(це ділянка, де кристалічний фундамент вкритий потужним (понад 500 м.) чохлам осадових відкладів)*

Рухливі (складчасті) пояси – *(тектонічно активні структури, що утворюються в зонах взаємодії літосферних плит)*

Тести з декількома правильними відповідями

1. Яка висота середніх гір?

А) понад 2000 м.

Б) 1000-2000 м.

В) 600-1000 м.

2. Які бувають гори за походженням?

А) денудаційні

Б) ерозійні

В) еолові

Г) вулканічні

3. Яка висота низовин?

А) 0-200 м.

Б)200-500 м.

В)понад 500 м.

4.Які бувають рівнини за характером поверхні?

А)хвилясті

Б)низькі

В)плоскі

5.Чи порізане океанічне дно так само, як і поверхня суходолу?

А)так

Б)ні

6.Великі відносно малорухливі ділянки материкової земної кори:

А)платформи

Б)плити

В)блоки

7.Із перелічених платформ вибрати ті, які відносять до молодих:

А)Сибірська

Б)Африканська

В)Скіфська

Г)Австралійська

Д)Західноєвропейська

Е)Західносибірська

8.Які тектонічні структури виділяють в межах літосфери?

А)щит

Б)плита

В)рухливі пояси

9.Які із перелічених об'єктів є щитами?

А)Волино-Подільська

Б)Канадський

В)Український

Г)Альпійсько-Гімалайський

10. Які із перелічених гірських систем відносять до Альпійсько-Гімалайського складчастого поясу?

А) Піреней

Б) Карпати

В) Гімалаї

11. Де проживає більшість населення світу?

А) в горах

Б) на рівнинах

12. На гірських луках:

А) вирощують рис

Б) вирощують чай

В) не проводять ніякої господарської діяльності

(В-дв: 1-б, 2-б, 3-а, 4-а, в, 5-а, 6-а, 7-в, д, е, 8-а, б, 9-б, в, 10-а, б, в, 11-б, 12-а)

Завдання «Співвіднесіть»

1. Щит

а) Апеніни

б) Волино-Подільська

2. Плита

в) Бразильський

г) Український

3. Рухливі (складчасті) пояси

д) Балкани

е) Кримські гори

є) Памір

(В-дв: 1-в, г; 2-б; 3-а, д, є, е)

§ 11. Ресурсні властивості літосфери.

Вплив людини на літосферу.

Завдання «Співвіднесіть»

- | | |
|--------------------------------|---|
| 1.Магматичні породи | а)є результатом видозміни вже існуючих осадових і магматичних порід в умовах високого тиску й високих температур земних надр. |
| 2.Осадові породи кристалізації | б)утворюються в результаті магми. |
| 3.Метаморфічні породи | в)формуються на земній поверхні різними шляхами |

(В-дь: 1-б, 2- в, 3-а;)

Завдання «Дайте визначення термінів»

Мінеральні ресурси, або корисні копалини – *(гірські породи, що використовуються в різних сферах господарства для виробництва енергії, різних матеріалів шляхом їх видобутку та переробки)*

Ресурсозабезпеченість – *(показник, що відображає ступінь забезпеченості території певним видом природної)*

Тести

1.Як називають магматичні породи, що утворилися на глибині?

А)інтрузивні

Б)ефузивні

В)дефузивні

2.Як називають магматичні виливні, або вулканічні породи?

А)інтрузивні

Б)ефузивні

В)дефузивні

3.Які породи відносять до органогенних?

А)пісок, галечник

Б)вапняк, крейда, черепашник

В)кам'яна сіль, гіпс

4.Які породи відносять до уламкових?

А)пісок, галечник

Б)вапняк, крейда, черепашник

В)кам'яна сіль, гіпс

5.Які породи відносять до хомогенних?

А)пісок, галечник

Б)вапняк, крейда, черепашник

В)кам'яна сіль, гіпс

6.Із якої породи утворюється мармур?

А)із піску

Б)із вапняку

В)із граніту

7.Які із перелічених руд відносять до рідкоземельних?

А)залізні, марганцеві, хромові

Б)золото, срібло, платина

В)вольфраміві, молібденові, необієві, танталові

Г)алюмінієві, мідні, нікелеві, свинцево-цинкові

8.Які із перелічених корисних копалин відносять до хімічної сировини?

А)сірка, кам'яна сіль, калійні солі

Б)кварцити, глини, флюсові вапняки

В)алмази, смарагди, рубіни, опали, гірський кришталъ

9.Які із перелічених корисних копалин відносять до напівкоштовного та коштовного каміння?

А)золото, срібло, платина

Б)уранові, торієві

В)алмази, смарагди, рубіни, опали, гірський кришталъ.

10.Яка середня площа кар'єру з видобутку марганцевої руди?

А)1000-2000 га.

Б)2500-3000 га.

В)3000-4500 га.

11. Яка середня площа кар'єру з видобутку залізної руди?

А)100-150 га.

Б)150-500 га.

В)500-700 га.

(В-дь: 1-а, 2-б, 3-б, 4-а, 5-в, 6-б, 7-в, 8-а, 9-в, 10-а, 11-б)

Тема 4. Атмосфера та системи Землі.

§ 12. Сонячне випромінювання. Показники стану атмосфери.

Завданняю Дайте визначення термінів.

Атмосфера – (повітряна оболонка Землі, пов'язана з нею силою тяжіння).

Сонячна радіація – (енергія, яку випромінює Сонце).

Пряма радіація – (це промені, які пронизують безпосередньо на Землю без зміни свого напрямку).

Вітер – (рух повітря в горизонтальному напрямку).

Роза вітрів – (векторна діаграма, яка дає наочну уяву про режим вітру за певний проміжок часу (місяць, сезон, рік)).

Загальна циркуляція – (система повітряних течій планетарного масштабу).

Мусони – (сезонні вітри, що утворюють свій напрямок залежно від пори).

Фен – (теплий, сухий і поривчастий вітер із гір).

Бора – (сильний, холодний поривчастий вітер).

Абсолютна вологість – (кількість водяної пари, яка міститься в повітрі за певної температури).

Відносна вологість – (відношення фактичного вмісту водяної пари в повітрі до максимально можливого за певної температури).

Хмарність – (ступінь покриття неба хмарами).

Тести

1.Промені, які проникають безпосередньо на Землю без зміни свого напрямку:

- А)сонячна радіація
- Б)пряма радіація
- В)розсіяна радіація
- Г)сумарна радіація

2.Альbedo вимірюється у:

- А)%
- Б)‰
- В)у градусах

3.Температурна інверсія характерна для:

- А)рівнинних районів
- Б)гірських районів

4. Прилад для вимірювання атмосферного тиску:

- А)гігрометр
- Б)опадомір
- В)барометр анероїд

5.Лінії, які на карті з'єднують пункти з однаковим тиском:

- А)ізобари
- Б)ізотерми
- В)ізохори

6.Швидкість вітру вимірюють у:

- А)см/с.
- Б)м/с.
- В)км/с.

7.До великих повітряних течій у системі загальної циркуляції атмосфери відносять:

- А)пасати

Б)бризи

В)мусони

8.Кількість опадів вимірюють у:

А)міліметрах шару води

Б)метрах шару води

9.Атмосферні опади розподіляються:

А)азонально

Б)зонально

В)горизонтально

10.З підняттям угору температура у тропосфері:

А)піднімається

Б)знижується

В)тримається на одному рівні

11.Чергування на земній поверхні поясів із різним атмосферним тиском призводить до:

А)нерівномірного розподілу опадів на Землі

Б)рівномірного розподілу опадів на Землі

12.Прилад для вимірювання атмосферних опадів:

А)барометр анероїд

Б)гігрометр

В)гномон

Г)опадомір

(В-дь: 1-б, 2-а, 3-б, 4-в, 5-а, 6-б, 7-а, 8-а, 9-б, 10-б, 11-а, 12-г.)

§ 13. Погода та клімат.

Дайте визначення термінів.

Погода – (це фізичний стан нижнього шару атмосфери в тому або іншому місці в певний момент часу.)

Клімат – (це багаторічний режим погоди, що характерний для певної місцевості).

Кліматичні пояси – (широтні смуги земної поверхні, що мають відносно однорідні кліматичні умови).

Тип клімату – (сукупність кліматичних показників, характерних для певної території).

Вивітрювання – (сукупність фізичних, хімічних і біологічних процесів, які ведуть до перетворення та руйнування гірських порід і мінералів у приповерхневій частині земної кори.)

Завдання «Чи вірне твердження»

1. Погода – багаторічний режим погоди, що характерний для певної місцевості.
2. Кліматичні пояси – широтні смуги земної поверхні, що мають відносно однорідні кліматичні умови.
3. Територіальний розподіл кліматичних показників відображають на топографічних картах.
4. Синоптичні карти складають на основі отриманих та опрацьованих даних декілька разів на добу.
5. Атмосферні фронти характеризуються хмарною погодою та несприятливими погодними явищами: зливи, грози, град, сильні вітри; можливе виникнення смерчів.
6. Із циклонами зазвичай пов'язана безхмарна погода.
7. Клімат має вирішальний вплив на водний режим, ґрунт, рослинний і тваринний світ, можливість вирощування сільськогосподарських культур.
8. Клімат є однією із головних причин та рушійною силою вивітрювання.
9. Від клімату не залежить інтенсивність еолових процесів.
10. Інтенсивність хімічного вивітрювання наростає з підвищенням вологості та температури.

11. Найбільш інтенсивно еолові процеси виражені в пустелях та напівпустелях, де незначна кількість опадів, підвищена сухість повітря, часті сильні вітри.

12. У перехідних поясах повітряні маси змінюються за сезонами.

«ТАК»									«НІ»									

(В-дь: ТАК-2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12;

НІ-1, 3, 6, 9;)

Завдання «Цифровий диктант»

1. Клімат

2. Погода

3. Вивітрювання

4. Синоптичні карти

5. Кліматотвірні чинники

6. Кліматичні пояси

7. Карта кліматичних поясів

8. Фізичне вивітрювання

9. Тип клімату

10. Хімічне вивітрювання

1. Сукупність кліматичних показників, характерних для певної території.

2. Складають на основі отриманих та опрацьованих даних декілька разів на добу.

3. Широтні смуги земної поверхні, що мають відносно однорідні кліматичні умови.

4. Фізичний стан нижнього шару атмосфери в тому або іншому місці в певний момент часу.

5. Сукупність фізичних, хімічних і біологічних процесів, які ведуть до перетворення та руйнування гірських порід і мінералів у приповерхневій частині земної кори.

6. Багаторічний режим погоди, що характерний для певної місцевості.

7. Особливості клімату певної території зумовлені поєднанням багатьох умов.
8. Відображає закономірності розподілу кліматичних поясів та типів клімату.
9. Найінтенсивніше протікає в областях, які характеризуються різкими контрастними змінами температур та сухим повітрям, на вершинах та гірських схилах, не вкритих снігом і льодом.
10. Найбільшої інтенсивності воно набуває в екваторіальних широтах.
(В-дь: 1-6, 2-4, 3-5, 4-2, 5-7, 6-3, 7-8, 8-9, 10-10;)

§ 14. Ресурсний потенціал атмосфери. Стихійні атмосферні явища.

Загрози кліматичних змін

Дайте визначення термінів

Кліматичні ресурси – (елементи клімату , які використовують у господарській діяльності людей).

Агрокліматичні ресурси – (придатність кліматичних умов для розвитку сільського господарства.)

Енергетичні кліматичні ресурси (сонячна та вітрова енергія) – (екологічно чисті невичерпні джерела енергії).

«Цифровий диктант»

1. тропічні циклони

2. тайфуни

3. смерчі

4. завірюхи

5. снігопади

6. Паризький договір

1. його підписали 175 країн 22 квітня 2016р.

2. швидкість вітру до 90-100м/с, супроводжуються зливовими дощами, повеннями, штормами.

3. небезпечні атмосферні вихори, що виникають у грозових хмарах, а потім поширюються у вигляді чорного рукава до Землі.

4. так їх називають на східному узбережжі Азії та островах Тихого океану.

5. припиняється авіаційне сполучення.

6. можуть стати причиною виникнення снігових лавин.

(В-дь: 1-2, 2-4, 3-3, 4-5, 5-6, 6-1;)

Тести

1. Скільки відсотків від загального обсягу виробництва електроенергії у світі припадає на вітроенергетику?

А) 1%

Б) 2%

В) понад 3%

2. Скільки відсотків працює сонячних електростанцій?

А) 144

Б) 170

В) 254

3. Яку швидкість вітру мають тропічні циклони?

А) до 50-90 м/с

Б) до 90-100 м/с

В) понад 100 м/с

4. Де найчастіше виникають тропічні циклони влітку?

А) над Атлантичним або Тихим океаном

Б) над Тихим або Індійським океаном

В) над Атлантичним або Індійським океаном

5. Як називають тропічні циклони у Північній Америці?

А) смерчі

Б) урагани

В) тайфуни

6. Як називаються небезпечні атмосферні вихори, що виникають у грозових хмарах, а потім поширюються у вигляді чорного рукава до Землі?

А) смерчі

Б) тайфуни

В) урагани

7. Снігопади можуть стати причиною виникнення:

А) торнадо

Б) снігових лавин

В) високих температур повітря

8. У якому році набув чинності Кіотський протокол?

А) 2005р.

Б) 2015р.

В) 2016р.

9. У якому році було прийнято нову міжнародну кліматичну угоду – Паризький договір?

А) 02 грудня 2015р.

Б) 22 квітня 2016р.

В) 14 липня 2016р.

10. У якому році Верховна Рада України ратифікувала Паризький договір?

А) 02 грудня 2015р.

Б) 22 квітня 2016р.

В) 14 липня 2016р.

(В-дь: 1-в, 2-а, 3-б, 4-а, 5-б, 6-а, 7-б, 8-а, 9-а, 10-в;)

Тема 5. Гідросфера та системи Землі.

§ 15. Гідросфера. Світовий океан.

Дайте визначення термінів.

Океан – *(це частина Світового океану, яка розташована між материками, має великі розміри, самостійну циркуляцію води та певний гідрологічний режим.)*

Море – *(це порівняно невелика частина океану, яка врізається в суходіл або відокремлена від океану островами, підводними підвищеннями.)*

Затока – *(частина океану або моря, що глибоко врізається в суходіл.)*

Протока – *(водний простір, який розділяє дві ділянки суходолу та з'єднує окремі океани, моря або їхні частини.)*

Океанічні течії – *(горизонтальні переміщення водних мас)*

«Вірю – не вірю»

1. Вода є однією з найпоширеніших речовин на земній кулі.
2. 96,5% усієї води планети – це солоні води Світового океану.
3. На земній кулі вода розподілена рівномірно.
4. Моря поділяються на внутрішні, окраїнні та міжострівні.
5. Солоність виражається у %.
6. Найменша солоність поверхневих вод спостерігається в Балтійському морі.
7. Температура замерзання морської води залежить від солоності та коливається в межах $-1,1 \dots -2,2^{\circ}\text{C}$.
8. Руйнування берегів морськими водами називають трансгресія.
9. Руйнівна робота моря зменшується при регресії (відступі моря).
10. Підводний видобуток кам'яного вугілля на шельфі здійснюють Велика Британія, Японія, Нова Зеландія, Канада, Австралія.

«ТАК»								«НІ»									

(В-дь: ТАК – 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10;

НІ – 3, 5, 8,)

«Цифровий диктант»

- 1.затока
- 2.протока
- 3.море
- 4.океан
- 5.абразія
- 6.стрілка
- 7.трансгресія
- 8.регресія
- 9.океанічні течії
- 10.біологічні ресурси
- 11.енергетичні ресурси
12. «Хартія морів»

- 1.підписана більшістю країн світу в 1982 р.
- 2.відступ моря.
- 3.коси великої довжини (у десятки і сотні кілометрів).
- 4.риби, кити, водорості, молюски, ракоподібні.
- 5.руйнування берегів морськими водами.
- 6.горизонтальні переміщення водних мас.
- 7.водний простір, який розділяє дві ділянки суходолу та з'єднує окремі океани, моря або їхні частини.
- 8.частина Світового океану, яка розташована між материками, має великі розміри, самостійну циркуляцію води та певний гідрологічний режим.
- 9.частина океану або моря, що глибоко врізається у суходіл.
- 10.порівняно невелика частина океану, яка врізається в суходіл або відокремлена від океану островами, підводними підвищеннями.
- 11.наступ моря на суходіл.
- 12.енергія течій, припливів, хвиль, термальна енергія вод.

(Відповідь: 1-9, 2-7, 3-10, 4-8, 5-5, 6-3, 7-11, 8-2, 9-6, 10-4, 11-12,12-1;)

§ 16. Води суходолу.

Водозабезпеченість регіонів і країн світу.

«Співвіднесіть»

- | | |
|-------------------|--|
| 1.Річкова долина | а)площа, із якої річка збирає поверхневі та підземні води. |
| 2.Річкова система | б)головна річка з усіма притоками |
| 3.Річковий басейн | в)вузькі витягнуті знижені форми рельєфу. |
| 4.Струмок | г)малі річки з невеликою площею басейну (до 50 км.кв.) |

(Відповідь: 1-в, 2-б, 3-а, 4-г)

«Дайте визначення термінів»

Озеро – (замкнута природна улоговина на суходолі, заповнена водою).

Болото – (надмірно зволожені ділянки земної поверхні з вологолюбною рослинністю та шаром торфу понад 30 см.)

Повінь – (високий рівень води в річці в певну пору року).

Межень – (низький рівень води в річці в певну пору року).

Витрати води в річці – (кількість води, що протікає через поперечний переріз русла річки за одну секунду).

Річковий стік – (витрати води за тривалий час).

Підземні води – (води, що заповнюють пори, тріщини та інші порожнини гірських порід).

Термальні води – (підземні води з температурою +20°C).

«Чи правильне твердження»

- 1.Для утворення річки необхідне поєднання кліматичних і геоморфологічних умов.
- 2.На всіх материках протікають великі, середні та малі річки.
- 3.Річки течуть у річкових долинах.

- 4.Басейни сусідніх річок відділяється вододілами.
- 5.За розміром басейну річки поділяють на великі, середні й малі.
- 6.В Україні до великих річок належать Десна, Західний Буг, Дніпро, Тиса, Дністер, Дунай.
- 7.Межень – високий рівень води в річці в певну пору року.
- 8.Безстічні озера більш солоні, ніж стічні.
- 9.Мінеральні озера мають ступінь солоності понад 47‰.
- 10.Болота займають 5% суходолу.
- 11.Найбільша кількість прісної води нашої планети зосереджена в льодовиках.
- 12.Основні райони зосередження покривних льодовиків – Антарктида та Гренландія.

«ТАК»									«НІ»								

(Відповідь: ТАК – 1,3,4,5,6,8,9,11,12;

НІ – 2, 7,10;)

Тести

1.Головна річка з усіма притоками утворює:

- А)річкову долину
- Б)річкову систему
- В)річковий басейн

2.Площа, із якої річка збирає поверхневі та підземні води, має назву:

- А)річкову долину
- Б)річкову систему
- В)річковий басейн

3.Найбільш багатоводною річкою світу є:

- А)Ніл
- Б)Амазонка

В)Дніпро

4.Озера розташовані в областях великих деформацій земної кори:

А)тектонічні

Б)вулканічні

В)карстові

Г)загатні

5.Ці озера поширені в областях давньої або сучасної вулканічної діяльності:

А)тектонічні

Б)вулканічні

В)водно-акумулятивні

Г)льодовикові

6.Байкал, Великі озера, Каспійське море, Східно-африканські озера це:

А)тектонічні озера

Б)вулканічні

В)карстові

7.Безстічні озера:

А)Світязь

Б)Синевир

В)Бребенескул

Г)Балхаш

Д)Байкал

Е)Аральське

8.У межах України найбільше боліт :

А)на Поліссі

Б)у заплавах Дніпра

В)у заплавах Прип'яті

Г)у Карпатах

9.Води першого від поверхні водоносного горизонту, не прикритого водотривким шаром:

- А) ґрунтові води
- Б) міжпластові води
- В) мінеральні води
- Г) термальні води

10. На території України зареєстровано мінеральних та термальних вод:

- А) понад 300 джерел
- Б) понад 500 джерел
- В) понад 700 джерел

(Відповідь: 1-б, 2-в, 3-б, 4-а, 5-б, 6-а, 7-з, е, 8-а, б, в, з, 9-а, 10-б;)

Тема 6. Біосфера та система Землі.

§ 17. Біосфера. Ґрунти.

«Дайте визначення термінів»

Біосфера – (сфера поширення живих організмів разом із самими організмами та продуктами їхньої життєдіяльності.)

Ґрунт – (верхній родючий шар земної кори)

Ґрунтовий профіль – (вертикальний розріз ґрунту від поверхні до материнської породи)

Тести

1. Перші уявлення про біосферу як сферу життя дав:

- А) Ж.-Б. Ламарк
- Б) Е. Зюсс
- В) В. Вернадський

2. Рік у якому Е. Зюсс ввів термін «біосфера» у науку:

- А) 1800р.

Б)1875р.

В)1917р.

3.Створив цілісне вчення про біосферу:

А)Ж.Б.Ламарк

Б)В.Вернадський

В)С.Рудницький

4.Царство рослин налічує:

А)близько 500 тис.видів

Б)близько 1,5 млн.видів

В)понад 100 тис. видів

5.Царство грибів налічує:

А)близько 500 тис.видів

Б)близько 1,5 млн.видів

В)понад 100 тис. видів

6.Більшість рослин і тварин зосереджені:

А)у воді

Б)на суходолі

7.Найбільш різноманітним є рослинний і тваринний світ у:

А)екваторіальних широтах

Б)тропічних широтах

В)помірних широтах

Г)арктичних широтах

8.Середня лісистість території України становить:

А)13,3%

Б)15,9%

В)16,7%

9.Засновником ґрунтознавства є

А)В.Вернадський

Б)В.Докучаєв

В)С.Рудницький

10.Найбільші виробники маслинової олії:

А)Країни Середземномор'я

Б)Україна

В)США

Г)ПАР

(Відповідь: 1-а, 2-б, 3-б, 4-а, 5-в, 6-б, 7-а, 8-б, 9-б, 10-а;)

«Вірю – не вірю»

1.Грунт – дзеркало ландшафту.

2.У нафтових родовищах на глибині приблизно 2-3 км. Були знайдені бактерії.

3.Загальна площа лісів у світі становить приблизно 47% площі суходолу.

4.Середня лісистість території України становить 15,9%.

5.Такий чинник, як час визначає ряд властивостей ґрунту: повітряний і водний режим, хімічний і механічний склад.

6.Щоб утворився шар ґрунту в 1 см., у якому є гумус, потрібно 500-600 років.

7.В.Докучаєв – засновник ґрунтознавства.

8.Найбільшими виробниками маслинової олії є країни Середземномор'я (Іспанія, Греція, Італія).

9.Леси і лесоподібні суглинки – осадові породи вулканічного походження.

10.Термін «біосфера» ввів у науку В.Вернадський .

11.Царство тварин налічує понад 100 тис. видів.

«ТАК»								«НІ»									

(Відповідь: ТАК – 1,2,4,7,8;

НІ – 3, 5, 6, 9, 10, 11;)

§ 18. Природні зони.

«Дайте визначення термінів»

Природна зона – (великий зональний природний комплекс, поєднаний спільністю кліматичних умов, рослинного та тваринного світу, ґрунтів.)

Тести

1. Природна зона розташована на островах Північного Льодовитого океану, північних околицях Євразії та Північної Америки, в Антарктиді:

А) зона тундри

Б) зона полярних (арктичних та антарктичних) пустель

В) зона степу

Г) зона мішаних і широколистих лісів

2. Природна зона у якій літо коротке та прохолодне (+5...+10°C), а зима довга й холодна (-10...-40°C):

А) зона степу

Б) зона хвойних лісів, або тайга

В) зона тундри

Г) зона пустель і напівпустель

3. Безлісні простори, де панує злакова рослинність:

А) пустелі

Б) степи

В) тайга

4. Степові простори називають преріями у :

А) Північній Америці

Б) Південній Америці

В) Африці

Г) Австралії

5. Вологі екваторіальні ліси поступово заступають:

А) вічнозелені ліси і чагарники

Б) перемінно-вологі ліси

В)мішані хвойно-широколисті ліси

6.Об'єктом Світової спадщини ЮНЕСКО є:

А)Українське Полісся

Б)Національний парк Жау (Бразилія)

В)Широколисті ліси Карпат

Г)степ у заповіднику Асканія-Нова

7.Тварини степу:

А)ведмеді, лисиці, вовки, єнот, норка

Б)олені, песці, вовки, лемінги, зайці-біляки, полярні сови

В)лисиці, гризуни, благородні олені, лісові зубри

Г)польові миші, байбаки, ховрашки, лисиці, тхори

Д)антилопи, верблюди, гієни, шакали

8.Природна зона із характерно малою кількістю опадів до 100 мм/рік:

А)степ

Б)тайга

В)пустелі та напівпустелі

Г)савани

9.На території України сформувалися природні зони:

А)зона хвойних лісів

Б)зона мішаних хвойно-широколистих лісів

В)зона широколистих лісів

Г)зона мішаних лісів

Д)лісостепова зона

Е)степова зона

10.Гілеї це...:

А)вологі екваторіальні ліси

Б)твердолистяні вічнозелені ліси

В)широколистяні ліси

(Відповідь: 1-б, 2-в, 3-б, 4-а, 5-б, 6-б, 7-г, 8-в, 9-б,в, д, е, 10-а)

«Вірю – не вірю»

1. Характерною особливістю полярних пустель є постійно низькі температури повітря.
2. Головне багатство тайгових лісів - цінна деревина.
3. Тваринний світ мішаних та широколистяних лісів набагато багатший , ніж у тайзі.
4. Степи характеризуються порівняно невеликою кількістю опадів (250-500 мм. на рік).
5. Тварини степу це – північні олені, песці, вовки, лемінги, зайці-біляки.
6. У пустелях середня річна кількість опадів становить 300-700мм/рік.
7. Морошку, лохину, брусницю можна зібрати у тундрі.
8. Слонів, антилоп, носорогів, крокодилів, левів можна зустріти у саванах.
9. У Середземномор’ї залишилося багато диких тварин.
10. Австралійські пустелі вкриті скребом – заростями колючих вічнозелених чагарників з евкаліптів та акацій.

«ТАК»										«НІ»									

(Відповідь: ТАК – 1,2,4,7,8,10;

НІ – 3,5, 6, 9;)

Розділ III.

Загальні суспільно-географічні закономірності світу.

Тема 1. Географічний простір.

§ 19. Географічний простір.

«Дайте визначення термінів»

Світосистема – *(це результат і процес формування глобальної геопросторової єдності в системі «суспільство-природа»).*

Географічний простір – *(це складний земний простір, розташований на конкретній території, який розвивається в часі та охоплює всі сфери географічної оболонки: літосферу, гідросферу, атмосферу, біосферу і соціосферу).*

«Чи вірне твердження?»

1. Демографо-екологічна підсистема характеризується впливом населення, кількість якого постійно збільшується, а також зростанням потреб і обсягів споживання різноманітних ресурсів.
2. Економічно-господарська підсистема втілює в собі технічні системи (обладнання, машини, прилади, інженерні споруди).
3. У складі світосистеми розрізняють п'ять підсистем.
4. Соціально-культурна підсистема формується й розвивається в результаті передачі досвіду новим поколінням, а також у процесі обміну культурними цінностями між народами.
5. Інформаційно-технологічна підсистема включає державні і наддержавні установи, які перебувають у різноманітних політичних, правових та адміністративних взаємовідносинах.
6. Політична підсистема визначає характер влади та особливості управління, яке має на меті створювати сприятливі умови для ефективної діяльності всіх ланок суспільства.
7. Географічний простір може бути різним за розмірами.
8. Світосистема розвивається поза межами геопростору.
9. Між різними регіонами існують суттєві, а іноді докорінні відмінності, наприклад у рівні суспільного розвитку.
10. Людина не бере із геопростору все те, що необхідне для її життєдіяльності.

«ТАК»									«НІ»								

(Відповідь: ТАК – 1,3,4,6,7,9;

НІ – 2,5,8,10;)

Тема 2. Демографічні процеси у світосистемі.

§ 20. Демографічні процеси у світосистемі.

«Дайте визначення термінів»

1.Демографічний вибух – (швидке зростання населення окремих країн і світу загалом у результаті значного перевищення народжуваності над смертністю)

2.Депопуляція – (систематичне зменшення абсолютної кількості населення країни, переважно внаслідок перевищення смертності над народжуваністю).

3.Демографічна політика – (система державних заходів (економічних, адміністративних, пропагандистських), спрямованих на регулювання демографічних процесів).

4.Демографічне старіння– (збільшення частки населення старшої вікової групи).

5.Демографічний перехід – (це послідовне зниження показників народжуваності, смертності та природного приросту, яке пов'язане із соціально-економічним розвитком світу.)

6.Сім'я – (це побудована на єдиній загальнопобутовій діяльності спільність людей, яка поєднана шлюбними зв'язками.)

Тести.

1.На сьогодні кількість жителів нашої планети перевищує у:

А)6,5 млрд.осіб

Б)7,5 млрд.осіб

В)8,5 млрд.осіб

2.На початку нашої ери загальна кількість людей не перевищувала:

А)250 млн. осіб

Б)340 млн.осіб

В)560 млн.осіб

3.Сучасне населення світу розподілене за географічними регіонами:

А)рівномірно

Б)нерівномірно

4.Основними показниками природного руху є:

А)розвиток економіки

Б)народжуваність

В)якість харчування

Г)смертність

Д)медичне обслуговування

Е)природний приріст

5.Скільки виділено фаз демографічного переходу:

А)2

Б)3

В)4

Г)5

6.Чинники, що впливають на зниження народжуваності:

А)пенсійне забезпечення

Б)підвищення рівня освіти

В)зменшення кількості шлюбів

Г)всі відповіді вірні

7.Демографічна політика найбільш успішна у :

А)Україні

Б)Китаї

В)Індії

Г)Франція

8.Основна причина перевищення кількості жінок у світі:

- А) народжується більше чоловіків
 - Б) висока смертність серед чоловіків
9. У віковому складі населення виділяють:

- А) три основні вікові групи
- Б) чотири основні вікові групи
- В) п'ять основних вікових груп

10. Демографічне старіння найбільшими темпами відбувається:

- А) у країнах Європи
- Б) країнах Північної Америки
- В) Японії
- Г) країнах Африки

11. За шлюбним станом сім'ї поділяють на:

- А) прості
- Б) повні
- В) неповні
- Г) складні

(Відповідь: 1-б, 2-а, 3-б, 4-б,г, 5-в, 6-г, 7-б, 8-б, 9-а, 10-а,б, 11-б,в,)

«Цифровий диктант»

- 1. сім'я
- 2. полігінія
- 3. Японія
- 4. депопуляція
- 5. демографічний вибух
- 6. реформи 1990-х р.р.
- 7. Африка
- 8. народжуваність, смертність, природний приріст
- 9. нуклеарні сім'ї

10. демографічна політика

1. демографічне старіння

2. систематичне зменшення абсолютної кількості населення країни, переважно внаслідок перевищення смертності над народжуваністю.

3. швидке зростання населення окремих країн і світу загалом у результаті значного перевищення народжуваності над смертністю.

4. Основні показники природного руху.

5. На деякий час суттєво знизили рівень життя, що позначилося на народжуваності.

6. Лідер за природним приростом серед регіонів.

7. багатоженство

8. побудована на єдиній загальнопобутовій діяльності спільність людей, яка поєднана шлюбними зв'язками.

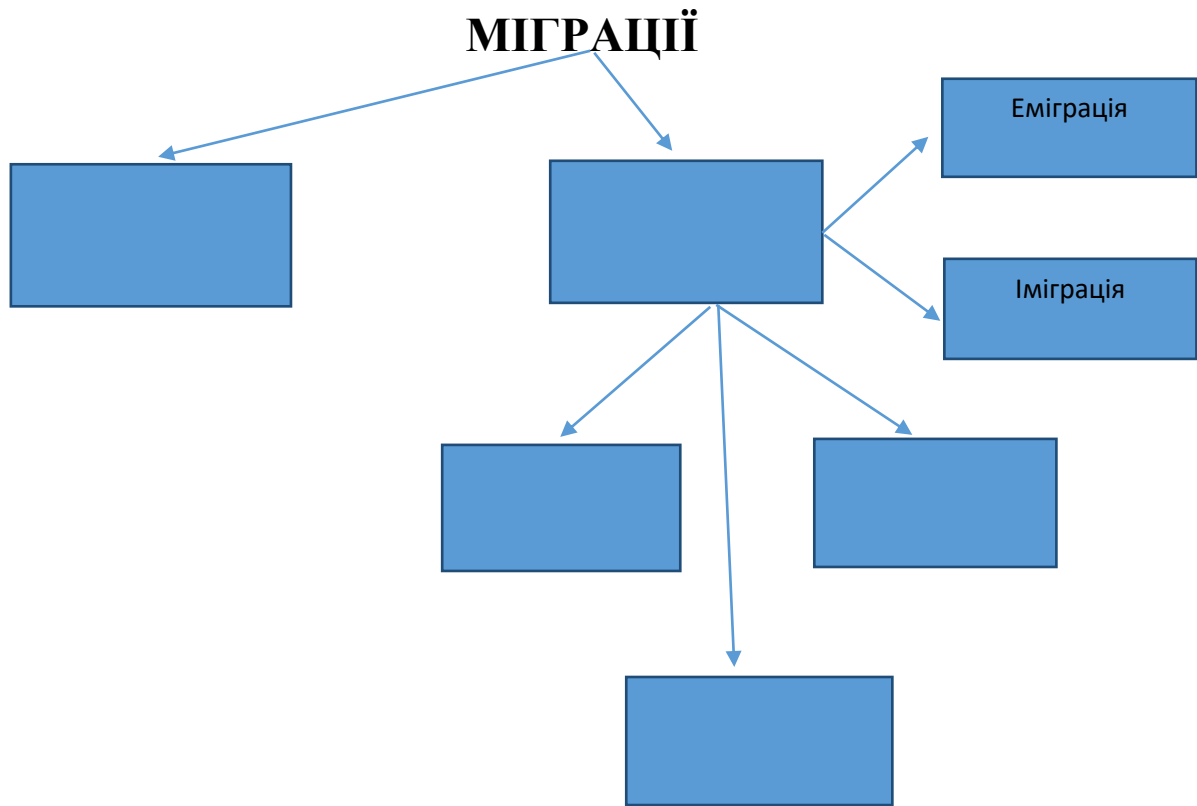
9. складаються з однієї шлюбної пари з дітьми.

10. система державних заходів, спрямованих на регулювання демографічних процесів.

(Відповідь: 1-8, 2-7, 3-1, 4-2, 5-3, 6-5, 7-6, 8-4, 9-9, 10-10;)

§ 21. Міграції у світосистемі.

Доповнити схему.



«Вірю – не вірю»

- 1.Посилення міграційних процесів відбулося наприкінці ХХ – на початку ХХІст.
- 2.Серед зовнішніх мігрантів зростає частка легальних мігрантів.
- 3.У багатьох мусульманських нафтодобувних країнах якість життя стрімко знизилася, а народжуваність залишається досить високою.
- 4.Для країн із низькими показниками якості життя характерними є високі показники народжуваності й відносно висока смертність.
- 5.В багатьох високорозвинених країнах існує накопичувальна модель пенсійного забезпечення.
- 6.Саме прогнози стали підставою для впровадження демографічної політики в країнах із різним типом відтворення.
- 7.Демографічні чинники є неважливим рушієм розвитку економіки та спеціалізації країн.

8.Найчастіше люди тікають із зон військових конфліктів.

9.Внутрішні міграції поділяють на постійні, тимчасові, сезонні.

10.Саудівська Аравія – наймолодший центр імміграції.

«ТАК»								«НІ»									

(Відповідь: ТАК – 1,4,5,6,8,10;

НІ – 2,3, 7, 9;)

Тема 3. Глобальна економіка.

§ 22. Глобальна економіка.

Дайте визначення термінів

Глобальна економіка – *(процес перетворення світової економіки на цілісну систему утворену величезною виробничою, глобальною, фінансовою та планетарною інформаційною сферою)*

Транснаціональні корпорації (ТНК) – *(великі компанії, які мають виробничі підрозділи в багатьох країнах світу, тобто це сукупність підприємств (дочірніх фірм), розташованих у різних країнах світу й підпорядкованих одній «материнській» компанії)*

Виробництво – *(процес перетворення природних ресурсів на товари й послуги через технологію та організацію виробництва).*

Світовий ринок технологій – *(це велика сфера обміну, метою якого є підвищення технічного і технологічного рівня виробництва.)*

«Чи вірні твердження»

- 1.Науково-технологічний прогрес (НТП) полягає у потужному розвитку науки й швидкому втіленні її досягнень у виробництво.
- 2.За останнє століття швидкість пересування, зв'язку та обробки інформації зросла більш ніж у 200 разів.
- 3.Україна не входить у Світову організацію торгівлі (СОТ).
- 4.ТНК переміщують за кордон не товар, а сам процес виробництва, залучаючи до нього місцеву робочу силу.
- 5.Швейцарія – виробник високоякісного складного обладнання ліків, годинників.
- 6.Одніс із відомих світових експортерів інформаційно-технологічних послуг, зокрема ІТ- аутсорсингу, є Україна.
- 7.Провідну роль відіграють ТНК, які розташовані у Моголії, Індії, Пакистані, Непалі.
- 8.Важливим елементом глобальної економіки є вільні економічні зони (ВЕЗ).
- 9.ВЕЗ активно та успішно працюють у багатьох країнах, зокрема в Китаї, США, Великій Британії, Німеччині, Польщі.
- 10.Важливими складовими глобальної економіки є ТНК та ВЕЗ.

«ТАК»										«НІ»									

(Відповідь: ТАК – 1,4,5,6,8,9,10; НІ – 2,3,7)

§ 23. Глобальні ланцюги доданої вартості.

Виробництва первинного сектору.

Дайте визначення термінів.

1. Міжнародний ринок товарів – (складова частина глобальної економіки, що являє собою процес купівлі та продажу)

2. Глобальні ланцюги доданої вартості – (це послідовність усіх виробничих стадій, що виконуються в різних країнах на різних підприємствах, об'єднаних у скоординовану мережу, в результаті яких створюється додана вартість.)

Тести.

1. Що є основними елементами інфраструктури сучасного міжнародного ринку товарів:

А) міжнародні товарні біржі

Б) міжнародні аукціони, ярмарки

В) міжнародні комерційно-виставкові комплекси, торгові дома

Г) усі відповіді правильні

2. Основний ринок для кольорових металів:

А) Лондонська біржа металів

Б) Нью-Йоркська товарна біржа

В) Лондонська товарна біржа

3. Потужні виробники сільськогосподарської продукції у світі:

А) США

Б) Індонезія

В) Іран

Г)Пакистан

4.Зернові культури, які мають основне значення:

А)соя

Б)пшениця

В)рис

Г)кукурудза

5.Найбільші виробники пшениці:

А)Україна

Б)Бразилія

В)Китай

Г)Таїланд

6.Найбільші світові виробники рису (75% зібраного врожаю):

А)В'єтнам

Б)Китай

В)США

Г)Узбекистан

7.Лідер з експорту кукурудзи:

А)Франція

Б)Австралія

В)США

8.Провідні виробники бавовнику:

А)Канада

Б)США

В)Пакистан

Г)Франція

9.Близько половини збору сої припадає на:

А)Північну Америку

Б)Південну Америку

В)Азію

10. Найбільший імпортер сої:

- А) Китай
- Б) Аргентина
- В) Бразилія
- Г) США

11. Половина світового виробництва цукрової тростини припадає на:

- А) Бразилію
- Б) Індію
- В) Китай
- Г) В'єтнам

12. Найбільші виробники цукрового буряку:

- А) Україна
- Б) Бразилія
- В) Франція
- Г) Німеччина

13. Посідає I місце за розмірами поголів'я великої рогатої худоби:

- А) Індія
- Б) Китай
- В) Бразилія

14. Найбільшим виробником вугілля (понад 45% видобутку у світі) є:

- А) Росія
- Б) ПАР
- В) США
- Г) Німеччина
- Д) Китай

15. Члени ОПЕК:

- А) Ангола
- Б) ДР Конго
- В) Саудівська Аравія

Г)Катар

Д)Екваторіальна Гвінея

Е)усі перелічені відповіді вірні

16.Країни-лідери за видобутком нафти (2017р):

А)Індонезія

Б)Австралія

В)Кувейт

Г)Венесуела

Д)Казахстан

17.Країни-лідери за видобутком нафти (2017р):

А)Монголія

Б)Колумбія

В)Саудівська Аравія

Г)Ірак

18.Країни-лідери за видобутком природного газу (2017р):

А)США

Б)Росія

В)Катар

Г)Норвегія

Д)Алжир

Е)усі перелічені відповіді вірні

19.Країни-лідери за споживанням природного газу (2017р.):

А)Японія

Б)Китай

В)Канада

Г)США

Д)Німеччина

Е)усі перелічені відповіді вірні

20.Найбільший імпортер природного газу у світі:

- А) Японія
- Б) Тринідад і Тобаго
- В) Нідерланди

(Відповідь: 1-г, 2-а, 3-а,б, 4-б,в,г, 5-а,в, 6-а,б, 7-в, 8-б,в, 9-а, 10-а, 11-а,б, 12-а,в,г, 13-а, 14-д, 15-е, 16-а,б,д, 17-в,г, 18-е, 19-е, 20-а;)

§ 24. Виробництва вторинного сектору.

Тести.

1. Лідер за виробництвом сталі (2018р):

- А) Іран
- Б) Туреччина
- В) Китай

2. Найбільші запаси залізних руд зосереджені у:

- А) Бразилії
- Б) Австралії
- В) Україні
- Г) Росії
- Д) Китаї

Е) усі відповіді вірні

3. Країна, яка займає I місце за обсягами виплавки сталі у світі.

- А) Китай
- Б) Японія
- В) Південна Корея

4. Країна, яка займає III місце у світі за виробництвом чорних металів:

- А) Україна
- Б) Китай
- В) Індія

Г)США

5.Найбільші споживачі алюмінію:

А)Китай

Б)США

В)Японія

Г)Південна Корея

Д)Країни ЄС

Е)усі відповіді вірні

6.Найбільші виробники бокситів:

А)Австралія

Б)Гвінея

В)Франція

Г)Італія

7.Близько 40% глинозему в Україну надходить із:

А)Гвінеї

Б)Австралії

В)Бразилії

8.Лідери автомобілебудування у ХХ ст.:

А)Росія

Б)Японія

В)США

Г)Велика Британія

9.Країни – найбільші виробники автомобілів (2017р):

А)Китай

Б)Іспанія

В)Мексика

Г)Бразилія

Д)США

Е)усі відповіді вірні

10.Виробники сучасних пасажирських літаків:

А)Україна

Б)Франція

В)Індія

Г)Велика Британія

11.Виробники ракетної техніки та космічних апаратів:

А)США

Б)Україна

В)Китай

Г)Велика Британія

Д)усі відповіді вірні

12.Основні компоненти для продукції компанії «Еплл» виробляють у:

А)Китай

Б)Японія

В)Німеччина

Г)Південна Корея

Д)Велика Британія

13.Лідери фармацевтичної промисловості:

А)Україна

Б)Німеччина

В)США

Г)Бразилія

Д)Франція

14.Світовий центр взуттєвої моди:

А)Париж

Б)Рим

В)Мілан

15.Експортери синтетичних тканин:

А)Китай

Б)Індія

В)Пакистан

Г)Південна Корея

Д)усі відповіді вірні

16.Одноосібний лідер у виробництві та експорті взуття:

А)США

Б)Китай

В)Індія

(Відповідь: 1-в; 2-е; 3-а; 4-г; 5-е; 6-а,б; 7-а; 8-б,в; 9-е; 10-а,б,г; 11-д; 12-б,в,г;
13-б,в,д; 14-в; 15-д; 16-б;)

§ 25.Особливості окремих складових третинного сектору.

Формування інформаційного суспільства.

Дайте визначення термінів

Транспортно-логістичні системи- *(сукупність різних видів транспорту, шляхів сполучення, перевалочних і складських комплексів, рухомого складу і технічного обладнання, що забезпечує роботу транспорту організацію, обслуговування та управління перевезеннями).*

Інформаційно-комунікаційні мережі – *(багатофункціональні системи каналів зв'язку та комутаційне обладнання, які забезпечують якісну передачу даних на різні відстані.)*

Інвестиції – *(це всі види майнових (грошових) та інтелектуальних вкладень в економіку країни).*

Світовий ринок інвестицій – *(це глобальний механізм розподілу потоків майнових та інтелектуальних вкладень між країнами в глобальній економіці.)*

Тести

1.Одна з найбільших компаній із виробництва солодоців у Європі:

А) «АВК»

Б) «Рошен»

В) «Світоч»

2. Країни-лідери за кількістю користувачів мережі інтернет (2017р)

А) Китай

Б) США

В) Індонезія

Г) Нігерія

Д) Мексика

Е) усі відповіді вірні

3. Переважна частка інвестиційних потоків припадає на:

А) Китай

Б) високорозвинені країни

В) Україна

Г) Індія

4. Лідером на світовому ринку інвестицій і фінансів є:

А) США

Б) Польща

В) Україна

Г) Болгарія

5. Лідери туристичної індустрії:

А) Франція

Б) США

В) Іспанія

Г) Китай

Д) усі відповіді вірні

6. Середній вік вступу до шлюбу у високорозвинених країнах:

А) 20-25 років

Б) 30-35 років

В)40-45 років

7.Найбільші світові туристичні потоки:

А)США - Мексика

Б)Велика Британія – Україна

В)Німеччина – Італія

Г)Нідерланди – Франція

(Відповідь: 1-б, 2-е, 3-а,б,г, 4-а, 5-д, 6-б, 7-а, в, г)

Тема 4. Політична географія та геополітика.

§ 26. Політична географія та геополітика.

Дайте визначення термінів.

Географічне (політико-географічне) місце – *(це найнижча територіальна ланка, у якій, зокрема, починають проявлятися місцеві особливості політичної діяльності.)*

Політичні інституції – *(це політичні установи та організації, які вирішують завдання встановлення та здійснення влади і в такий спосіб упорядковують політичне життя суспільства)*

Політичні відносини – *(взаємодія учасників політичної діяльності щодо обміну ідеями, поглядами, знаннями, інформацією з метою вирішення нагальних соціальних проблем.)*

Територіально-політична система (ТПС) – *(взаємопов'язана сукупність елементів політичної сфери (центри управління, органи влади, кордони, партії, суспільні рухи тощо), що склалися на певній території, у їх взаємодії між собою та із географічним простором).*

Геополітичні інтереси держави – *(це система пріоритетів у діяльності держави зі зміцнення економічного, політичного, військового й культурного потенціалу.)*

Цифровий диктант.

1.географічні складники

2.політичні складники

3.Степан Рудницький

4.ТПС (територіально-політичні системи)

5.геополітологія

6.практична геополітика

7. «холодна війна»

8.політичні інституції

9.елемент американської «м'якої» сили

10. «сила»

1.державна, законодавча, виконавча та судова влада, політичні партії, громадські організації.

2.теоретична геополітика

3.географічний простір, території, географічні місця

4.вирішує питання теорії та практики забезпечення життєво важливих інтересів окремих держав та їх об'єднань, народів, етнічних груп.

5.політичні інституції, політичні відносини «сила»

6.аналіз географічного положення держави

7.центри управління, органи влади, кордони, партії, суспільні рухи.

8.тривала із середини 1940-х до початку 1990-х р.р.

9.економічна, мілітарна, «м'яка»

10.Гарвардський університет, мережа закладів швидкого харчування «Макдональдс», корпорація комп'ютерних технологій «Майкрософт», літаки «Боїнг».

(Відповідь: 1-3, 2-5, 3-6, 4-7, 5-2, 6-4, 7-8, 8-1, 9-10, 10-9;)

Розділ IV.

Суспільна географія України.

Тема 1. Українська держава.

§ 27. Українська держава.

Чи вірне твердження?

- 1.Згідно з Конституцією, Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.
- 2.Одна морська миля становить 1952м.
- 3.Територія України простягається із заходу на схід на 1316 км., а з півночі на південь – 893 км.
- 4.Площа України становить – 603,7 тис.км.кв.
- 5.Найменший острів - о.Джарилгач.
- 6.Положення України щодо високорозвинених країн Європи має не тільки глобальний, але й регіональний характер.
- 7.На політичну ситуацію у Східній Європі впливають відносини між Росією та НАТО (передусім зі США) та ситуація в Україні.
- 8.Територія України обмежена державним кордоном.
- 9.Відповідно до Гельсінкських угод підписаних главами 33 держав у 1975р. кордони країн є непорушними.
- 10.На морську ділянку кордону припадає 5638 км.
- 11.Україна має сім сухопутних сусідів – Білорусь, Росія, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія та Молдова.
- 12.Україна є членом ООН, ГУАМ, ОЧЕС, Ради Європи.
- 13.До Ради Європи входять 193 країни.
- 14.До ОЧЕС належать 12 держав Причорномор'я, Закавказзя й Балкан.
- 15.Україна була серед засновників Співдружності Незалежних Держав.(СНД)
- 16.19 травня 2018р. було підписано Указ про припинення участі України у статутних органах СНД.

«ТАК»								«НІ»							

(Відповідь: ТАК – 1,3,4,6,7,8,9,11,12,14,15,16.

НІ – 2, 5,10,13)

Тема 2. Населення України.

§ 28. Населення України.

Тести.

1.Максимальна кількість населення у 1993р. складала:

А)42,3 млн.чол.

Б)52,2 млн.чол

В)56 млн.чол

2.Найбільш від'ємний приріст населення спостерігається у:

А)Дніпропетровській області

Б)Сумській області

В)Чернігівській області

3.Причини, які обумовлюють відмінності в природному русі населення окремих частин України:

А)складна екологічна ситуація

Б)вища зайнятість жінок у виробництві

В)більша частка населення старшої вікової групи.

Г)всі відповіді вірні

4.Для статевого складу населення України характерне перевищення кількості:

А)жінок над кількістю чоловіків

Б)чоловіків над кількістю жінок

5.Область Західної України із найменшою статевою диспропорцією:

А)Закарпатська

Б)Львівська

В)Івано-Франківська

6.За прогнозами експертної спільноти ООН кількість населення України:

А)збільшиться

Б)зменшиться

7.За сучасних умов демографічна політика має бути спрямована на :

- А)стимулювання народжуваності
- Б)збереження сім'ї
- В)Підвищення матеріального добробуту людей
- Г)зміцнення здоров'я
- Д)зниження рівня смертності
- Е)всі відповіді вірні

8.Основним напрямом внутрішніх міграцій у другій половині ХХ ст. було:

- А) «місто-село»
- Б) «село-місто»
- В) «село-село»

9.На кількість жителів України впливає:

- А)зовнішня міграція
- Б)внутрішня міграція
- В)міжнародна трудова міграція

10.Серед трудових мігрантів переважають люди віком:

- А)18-29 років
- Б)18-55 років
- В)18-70 років

11.Міста-мільонери України за населенням:

- А)Дніпропетровськ
- Б)Київ
- В)Миколаїв
- Г)Львів
- Д)Харків
- Е)Одеса

12.Області із найгустішою мережею міських населених пунктів:

- А)Київська
- Б)Дніпропетровська
- В)Рівненська

Г)Львівська

Д)Харківська

Е)Луганська

Є)всі відповіді вірні

13.Міста-мільйонери належать до:

А)поліфункціональних груп

Б)монофункціональних груп

14.Здійснення реконструкції та оновлення будівель це:

А)аутсорсинг

Б)джентрифікація

В)дератизація

(Відповідь: 1-б, 2-в, 3-г, 4-а, 5-а, 6-б, 7-е, 8-б, 9-а, 10-б, 11-б,д,е, 12-б,г,д,е, 13-а, 14-б;)

§ 29. Сучасні риси національної економіки України.

Дайте визначення термінів

Національна економіка – *(це історично сформована сукупність підприємств та установ, які працюють на території певної держави з метою задоволення потреб людей і підвищення їхнього рівня життя.*

Валовий внутрішній продукт (ВВП)– *(сукупна ринкова вартість усього обсягу кінцевих товарів і послуг, вироблених на території країни за рік незалежно від національної належності підприємств)*

Індекс людського розвитку (ІЛР)-*інтегральний (комплексний) показник суспільно-економічного розвитку держави.*

Територіальна (просторова) структура економіки – *(сукупність певним чином взаєморозташованих і взаємопов'язаних територіальних елементів господарства.)*

Кластери – *(сучасні форми просторової організації виробництва товарів і послуг.)*

Чи вірне твердження?

1.Основним показником розвитку країни є ВВП.

2. Від ВВП незалежить рівень освіти, культури й охорони здоров'я громадян.
3. Реальний ВВП (із поправкою на інфляцію) виражається в поточних (фактичних) цінах цього року.
4. Показник ВВП, поділений на середньорічну кількість населення країни, - це ВВП на одну особу.
5. Основна причина невисокого ВВП України – різке падіння курсу гривні.
6. Індекс людського розвитку (ІЛР) визначається за максимальним набором даних (середнє арифметичне трьох показників: довголіття, освіченість і валовий національний дохід).
7. Україна впродовж останніх років входить до групи країн із високим рівнем ІЛР.
8. Упродовж останніх років в Україні зростає значення третинного сектору економіки (сфера послуг), у першу чергу торгівлі.
9. До форм просторової організації національної економіки належать промислові пункти, центри, вузли, агломерації та райони.
10. Для територіальної структури економіки України не характерні певні диспропорції.

«ТАК»								«НІ»							

(Відповідь: ТАК – 1,4,5,7,8,9;

НІ – 2,3,6,10;)

§ 30. Україна на окремих світових ринках.

Сучасний стан енергетики

Співвіднесіть

- | | |
|------------------------|--|
| 1.Ресурсний чинник | а)налагодження каналів збуту продукції, швидке реагування на потреби ринку, позитивна репутація серед споживачів, наявність розвиненої інфраструктури. |
| 2.Технологічний чинник | б)запровадження нових технологій та Інших досягнень НТП. |
| 3.Інноваційний чинник | в)високий рівень організації виробництва, зростання продуктивності праці, висока кваліфікація трудових ресурсів, стратегічне мислення на різних рівнях управління. |
| 4.Управлінський чинник | г)використання сучасного обладнання, Верстатів, машин. |
| 5.Ринковий чинник | д)природні (мінеральні, водні, лісові, земельні, кліматичні, рекреаційні, трудові фінансові, виробничі ресурси.) |

(Відповідь: 1-д, 2-г, 3-б, 4-в, 5-а;)

Цифровий диктант

- 1.мінеральні ресурси
- 2.виробничі ресурси
- 3.біологічні ресурси
- 4.рекреаційні ресурси
- 5.Земельні ресурси
- 6.фінансові ресурси
- 7.водні ресурси

1. вид ресурсів біосфери, до яких належать: деревина, живиця, гриби, плоди, ягоди, лікарські трави.
2. використовуються, або можуть бути використані в різних видах господарської діяльності.
3. сукупність усіх грошових коштів, які має держава; підприємства, організації, установи, необхідні для здійснення різних видів діяльності.
4. засоби праці, товарно-матеріальні цінності, необхідні для виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг.
5. корисні копалини, які використовуються, або можуть бути використані як сировина або джерела енергії.
6. узбережжя морів, води суходолу, береги річок, ліси, гори, міста курорту.
7. води суходолу, морів і океанів, які використовуються, або можуть бути використані в різних видах господарської діяльності та побуті.

(Відповідь: 1-5, 2-4, 3-1, 4-6, 5-2, 6-3, 7-7;)

Вірю – не вірю

1. Головним засобом виробництва в сільському господарстві є земля.
2. Понад 60% площі України займають чорноземи.
3. Для вирощування винограду найбільш придатними є південна частина України і Закарпаття.
4. Із метою покращення якості земельних і водних ресурсів застосовують меліорацію.
5. Головною залізородною базою є Кременчуцький басейн.
6. Великі поклади марганцевої руди зосереджені у одному із найбільших басейнів у світі - Нікопольському.
7. Продукція української металургії має високу собівартість та експортується в різні країни.
8. Для України є актуальною проблема забезпечення паливно-енергетичною сировиною.
9. Перші ВЕС були побудовані на початку 2000-х р.р.
10. Лідером за найбільшою кількістю СЕС є Одеська область.

«ТАК»								«НІ»							

(Відповідь: ТАК – 1,3,4,6,8,10;

НІ – 2,5,7,9;)

§ 31. Сучасний стан окремих виробництв машинобудування.

Чи вірне твердження?

1. Україна належить до небагатьох країн світу, що мають необхідний потенціал для виробництва пасажирських і супервантажних транспортних літаків із дальністю польоту до 10 тис.км.
2. Родоначальником потужних транспортних літаків був АН – 124.
3. Серійного випуску набув літак АН-158 (шість одиниць було передано авіакомпанії «Кубана» Куба)
4. У 2016 році було укладено контракт з азербайджанською компанією на поставку десяти повітряних суден.
5. Із 2012р. триває співпраця України та Саудівської Аравії щодо спільного виробництва транспортного літака АН-123.
6. У травні 2018р був підписаний контракт Державного підприємства «Антонов» з американською компанією, який передбачає співпрацю на 25 років.
7. Розробку, виробництво, ремонт та обслуговування двигунів для літаків і вертольотів здійснюють фахівці всесвітньої компанії «Мотор Січ» (м.Запоріжжя)
8. Маршовий двигун 4-го ступеня для ракети-носія легкого класу «Вега» був розроблений на Південному машинобудівному заводі ім.О.М.Макарова (м.Дніпро)
9. Україна імпортує здебільшого літаки «Боїнг» передбачається поставка 55 вертольотів компанії «Ербас».
10. Найбільше падіння виробництва легкових автомобілів спостерігалось у 2017-2018рр.
11. Єдине в Україні підприємство з повним циклом виробництва автомобілів – Запорізький автомобілебудівний завод.
12. На Луцькому заводі випускають автобуси й тролейбуси.
13. Бориспільський і Чернігівський автобусні заводи належать до корпорації «Богдан».

14. У співробітництві з нідерландською компанією «ДАФ» створено міжміський Еталон – А084 «Тюльпан».
15. На виробництві автобусів «Рута» малого та середнього класу спеціалізується Часівоярський завод (Часів Яр, Донецька обл.)
16. У 2012 р. у Львові було створено спільне українсько-німецьке підприємство «Електротранс».
17. Найбільший виробник вантажних автомобілів в Україні – Авто КРАЗ (Кременчук, Полтавська обл.)
18. Складання корейських тракторів торгової марки «ЛС» (LS) планує розпочати Херсонський машинобудівний завод.
19. На підприємстві «Квазар» виробляють сонячні батареї, електронні калькулятори та годинники.
20. На заводі в Гостомелі (Київська область) відбувається крупновузлове збирання планшетів ImPAD.
21. Європейський лідер із виробництва електронних плат німецька компанія «ЛЕОНІ».
22. Сингапурська компанія «Флекстронікс» побудувала підприємство в Закарпатті (Мукачеве) для виготовлення компонентів споживчої електроніки, медичного, телевізійного, медійного обладнання.
23. В Україні зростає кількість продукції, яка виробляється в умовах міжнародного кооперування.
24. Зростає кількість підприємств України, які беруть участь у глобальних ланцюгах доданої вартості виробництва електронної продукції.

«ТАК»								«НІ»							

(Відповідь: ТАК – 1,3,4,6,7,9,11,12,14,15,17,19,20,22,23,24;

НІ – 2,5,8,10,13,16,18,21;)

§ 32. Сучасний стан окремих виробництв хімічної, деревообробної, легкої та харчової промисловості.

Чи вірне твердження?

1. Фармацевтична промисловість України є однією з найбільш перспективних та високоприбуткових складових промисловості.
2. Найбільше підприємств фармацевтичної промисловості зосереджені в освітніх і наукових центрах.
3. Лідером серед виробників є фармацевтична компанія «Здоров'я» (м.Харків)
4. Щороку компанія ПАТ «Фармак» (м.Київ) пропонує на ринок близько 20 нових препаратів.
5. Особливістю фармацевтичної компанії «Здоров'я» (м.Харків) – це потужне фотохімічне виробництво повного циклу.
6. З експертними оцінками кількість ліків в Україні перевищує 25%.
7. Найбільша ймовірність натрапити на фальсифікат – купівля ліків в Інтернеті.
8. Приблизно половину ринку виробництва побутової хімії контролює американська ТНК «Проктер енд Гембл».
9. Підприємства компанії «Хенкель» розташовані у Борисполі (Київська обл.) та Покрові (Дніпропетровська обл.)
10. Найбільшими виробниками фарби та лаків є «Снежка - Україна» (Яворів, Львівська обл.), «Полісан» (Суми), «Адвент-Інвест» (Київ), «Тіккуріла» (Київ) та інші.
11. Значна частина лако-фарбової продукції виробляється за участю іноземних компаній.
12. Швейна фабрика «Воронін» знаходиться у Кропивницькому.
13. Важливою галуззю легкої промисловості є шкіряно-взуттєва, яка має досить високий рівень механізації.
14. Підприємства цукрової промисловості зосереджені в районах вирощування цукрового буряку.
15. Найбільшою виробничою потужністю рибної промисловості є завод «Галактон».
16. Важливу роль для розміщення підприємств, які виробляють продукти харчування, відіграють сировинний і споживчий чинники.

«ТАК»									«НІ»								

(Відповідь: ТАК – 1,2,4,5,7,8,10,11,13,14,16; НІ – 3,6,9,12,15;)

§ 33.Сучасний стан окремих складових третинного сектору.

Чи вірне твердження?

- 1.Міжнародні транспортні коридори (МТК) необхідні для того, щоб на найважливіших напрямках об'єднати одразу кілька видів транспорту під час перевезення вантажів і пасажирів через територію кількох країн.
- 2.Територією України проходять три європейські МТК.
- 3.Україна є одним із світових експортерів інформаційно-технологічних послуг.
- 4.Для України найбільш характерна офшорна розробка програмного забезпечення, тобто на замовлення іноземних компаній.
- 5.В Україні працюють понад 10 тис. національних ІТ-компаній та 100 міжнародних центрів.
- 6.Найбільшими іноземними замовниками програмного забезпечення з України є компанії США, ЄС, Ізраїль.
- 7.На базі лікувальних грязей були створені курортні, зокрема Куяльник (Одеська обл.), Коблеве (Миколаївська обл.), Слов'янськ (Донецька обл.).
- 8.До списку організації ЮНЕСКО входять сім українських об'єктів культурної спадщини та природна перлина Карпат – букові праліси.
- 9.За 2018р. в економіку України надійшло понад 2,4 млрд.дол. прямих іноземних інвестицій.
- 10.Найбільше інвестицій до України надійшло із Німеччини.
- 11.Найбільші іноземні запозичення за низькими % за виплатами Україні надає МВФ.
- 12.Транснаціональні фінансові корпорації є різновидом ТНК.
- 13.За підсумком 2017р. «Укрсиббанк», «Кредіт Агріколь», «Райффайзен Банк Аваль» отримали найбільші прибутки.

14. В умовах інтеграції України в європейську та світову економіку ефективність банківської системи збільшується завдяки транснаціональним фінансовим корпораціям.

«ТАК»								«НІ»									

(Відповідь: ТАК – 1,3,4,6,7,9,11,12,13,14; НІ – 2,5,8,10;)

§ 34. Сталий (збалансований) розвиток.

Тести.

1. У якому році були проголошені основні положення сталого (збалансованого) розвитку?

А) 1990р.

Б) 1992р.

В) 2000р.

2. Які складові об'єднує стратегія сталого розвитку:

А) економічну

Б) соціальну

В) екологічну

Г) усі відповіді вірні

3. Через який період у Німеччині Федеральне статистичне відомство оприлюднює звіт про стан показників сталого розвитку

А) кожен рік

Б) кожні два роки

В) кожні три роки

Г) кожні чотири роки

4. Чиє вчення про ноосферу значною мірою є передвісником стратегії сталого розвитку:

А) В. Докучаєв

Б) В. Вернадський

В)с.Чубинський

5.Що було сформульовано в документі «Китайський порядок денний на ХХІст.» (Китай)

А)стратегія сталого розвитку

Б)механізм раціонального природокористування

В)економічне зростання

6.Чи відстоює наша держава положення стратегії сталого (збалансованого) розвитку?

А)так

Б)ні

7.У якому році Президент України підписав указ «Стратегія – 2020»?

А)2015 р.

Б)2016р.

В)2017р.

Г)2018р.

8.Скільки реформ включає «Стратегія - 2020»?

А)50

Б)62

В)74

9.У якому році в Україні тривало обговорення проекту «Стратегії сталого розвитку України до 2030р.»?

А)2015р.

Б)2016р.

В)2017р.

Г)2018р.

10.Що є пріоритетом «Стратегії сталого розвитку України до 2030р.»?

А)забезпечення високого рівня життя населення

Б)забезпечення якості життя населення

В)створення сприятливих умов для діяльності нинішнього та майбутніх поколінь

Г)усі відповіді вірні

11. У якому році уряд України представив національну доповідь «Цілі сталого розвитку»?

А)2014р.

Б)24 листопада 2015р.

В)10 жовтня 2016р.

Г)15 вересня 2017р.

12.Які цілі є ключовими напрямками розвитку країн, що були ухвалені ООН?

А)міцне здоров'я

Б)добробут

В)якісна освіта

Г)гендерна рівність

Д)чиста вода

Е)гідна праця

Є)економічне зростання

Ж)усі відповіді вірні

(Відповідь: 1-б, 2-г, 3-б, 4-б, 5-а, 6-а, 7-а, 8-б, 9-б, 10-г, 11-г, 12-ж;)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Довгань Г.Д. Географія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл.загал.серед.освіти / Г.Д.Довгань, О.Г.Стадник. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019. – 224 с.: іл.
- 2.Програма Географія 10 – 11 класи (рівень стандарту). Затверджена Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017р. № 1407)

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Вступ. § 1. Географія як система наук.....	4
Розділ I. Топографія та картографія	
Тема I.Топографія.	
§ 2.Топографічна карта.....	8
§ 3.Географічні і прямокутні координати. Вимірювання на топографічній карті з масштабом і кілометровою сіткою.....	10
§ 4. Визначення кутів орієнтування, висот точок, падіння річки за топографічною картою.....	11
Тема 2.Картографія.	
§ 5.Карта як джерело інформації. Способи зображення на географічних картах.....	14
§ 6.Електронні карти та глобуси. Картографічні інтернет-джерела.....	15
Розділ II. Загальні закономірності географічної оболонки Землі	
Тема 1.Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети	
§ 7.Рухи Землі та їх наслідки.....	16
Тема 2. Географічна оболонка Землі	
§ 8.Особливості географічної оболонки.....	20
Тема 3.Геологічне середовище людства	
§ 9.Літосфера.....	25
§ 10.Рельєф. Закономірності розташування основних форм рельєфу.....	28
§ 11. Ресурсні властивості літосфери. Вплив людини на літосферу.....	31
Тема 4. Атмосфера та системи Землі	
§ 12. Сонячне випромінювання. Показники стану атмосфери.....	33
§ 13. Погода та клімат.....	36
§ 14. Ресурсний потенціал атмосфери. Стихійні атмосферні явища Загрози кліматичних змін.....	38
Тема 5. Гідросфера та системи Землі	
§ 15. Гідросфера. Світовий океан.....	41
§ 16. Води суходолу. Водозабезпеченість регіонів і країн світу.....	43
Тема 6. Біосфера та системи Землі	
§ 17. Біосфера. Ґрунти.....	46
§ 18. Природні зони.....	49
Розділ III. Загальні суспільно-географічні закономірності світу.	
Тема 1. Географічний простір	
§ 19. Географічний простір.....	52
Тема 2. Демографічні процеси у світосистемі	
§ 20. Демографічні процеси у світосистемі.....	53
§ 21. Міграції у світосистемі.....	57
Тема 3. Глобальна економіка	
§ 22. Глобальна економіка.....	59
§ 23. Глобальні ланцюги доданої вартості.	

Виробництва первинного сектору.....	60
§ 24. Виробництва вторинного сектору.....	64
§ 25. Особливості окремих складових третинного сектору. Формування «інформаційного суспільства».....	67
Тема 4. Політична географія та геополітика	
§ 26. Політична географія та геополітика.....	69
Розділ IV. Суспільна географія України.	
Тема 1. Українська держава	
§ 27. Українська держава.....	71
Тема 2. Населення України	
§ 28. Населення України.....	72
Тема 3. Економіка України в міжнародному поділі праці	
§ 29. Сучасні риси національної економіки України.....	74
§ 30. Україна на окремих світових товарних ринках. Сучасний стан енергетики.....	76
§ 31. Сучасний стан окремих виробництв машинобудування.....	78
§ 32. Сучасний стан окремих виробництв хімічної, деревообробної, легкої та харчової промисловості.....	80
§ 33. Сучасний стан окремих складових третинного сектору.....	81
§ 34. Сталий (збалансований) розвиток.....	82
Список використаних джерел.....	85